

interesser- sportsfolkere, jægere, fugleinteresserede, sejl- og sportsfolk m. v. I sidstnævnte forbindelse bemærkes dog, at der – udover hvad der følger umiddelbart af reglerne i naturfredningslovens kapitel VIII og af reglerne i vandløbsloven om sejlads – ikke er tillagt almenheden særlige adgangsrettigheder til de ferske vande. Dette spørgsmål forventes imidlertid taget op til nærmere overvejelser af det nedenfor, bl. a. under punkt 1.2.3. omtalte af miljøministeriet nedsatte vandløbsudvalg.

Endelig kan der peges på vandløbenes betydning for bosætningsmønstret og dermed for placeringen ved dem af en række anlæg af kulturhistorisk betydning som befæstede anlæg, vandmøller, broer m. v.

1.2.2. Beskyttelsen efter naturfredningsloven. Indtil 1961 fandtes der ikke i naturfredningsloven regler, der indebar en generel beskyttelse af de ferske vande. De naturfredningsmæssige hensyn kunne derfor stort set kun varetages gennem konkrete fredninger.

Ved *lovændringen i 1961* blev ved en tilføjelse til den dagældende naturfredningslovs § 25 indført en bebyggelseskontrol, henlagt til fredningsnævnene, inden for en afstand af 150 m fra indsøer med en vandflade på mindst 3 ha og fra offentlige vandløb med en bundbredde på mindst 4 m, jfr. om det oprindelige lovforslag FT 1960/61, sp. 1143–1146, og tillæg B, sp. 977–978, samt sp. 1107–1108.

Beskyttelsen af de ferske vande blev indgående drøftet af den i 1961 nedsatte *naturfredningskommission*, jfr. kapitel XVII, pg. 243 ff, i betænkning nr. 467/1967 om naturfredning. I betænkningen redegøres nærmere for de store naturfredningsmæssige værdier, der knytter sig til de ferske vande, opdelt i landskabelige, videnskabelige, pædagogiske, rekreative og kulturhistoriske interesser. Kommissionens flertal fandt imidlertid ikke en generel naturfredningsmæssig beskyttelse af de ferske vande for gennemførlig, og *naturfredningsloven fra 1969* kom da heller ikke til at indeholde regler af denne karakter, ud over en i realiteten uændret opretholdelse af reglen fra 1961 om bebyggelseskontrolzonen ved større søer og offentlige vandløb (§ 47, stk. 1, nr. 2). Spørgsmålet herom blev imidlertid rejst under folketingets behandling af lovforslaget, jfr. bl. a. FT 1968/69, tillæg B, sp. 2671 f, jfr. sp. 2779 f samt sp. 2780 ff, især sp. 2783.

Ved *lovændringen i 1972* blev gennemført de nuværende regler i § 43, stk. 1, nr. 4, og stk. 2.

om, at etablering af dambrug samt ændringer af naturlige søers tilstand og offentlige vandløbs åbne forløb kræver fredningsplanudvalgets godkendelse, jfr. om lovforslaget FT 1971/72, tillæg A, sp. 2907–2912.

Endvidere blev den tidligere bebyggelseskontrolzone omdannet til en beskyttelseszone af samme karakter som den for § 46 (strandbeskyttelses-zonen) og § 53 (fortidsmindebeskyttelses-zonen) gældende. Samtidig udvidedes bestemmelsens virkning ved, at kravet til bundbredden for de offentlige vandløb, der omfattes af bestemmelsen, nedsattes fra 4 m til 2 m. Se i øvrigt FT 1971/72, tillæg B, sp. 1935 ff, samt lovens § 47 a.

Ved *naturfredningslovens ændring i 1975* gennemførtes alene en mindre justering med henblik på at undgå dobbeltkompetence.

Spørgsmålet om en udvidelse af § 43 til også at omfatte private vandløb blev imidlertid rejst fra flere ordføreres side i forbindelse med lovforslagets fremsættelse, jfr. FT 1974/75, sp. 2587, 2588, 2594, 2599, 2601 og 2642. Endvidere blev problemet drøftet under behandlingen af lovforslaget i folketingets udvalg om fysisk planlægning, hvor det var genstand for et spørgsmål til miljøministeren (spørgsmål 7), der i sit utrykte svar herpå af 9. maj 1975 erklærede sig rede til, hvis udvalget ønskede dette, at fremsætte et ændringsforslag til § 43 om en inddragelse af private vandløb under en generel beskyttelsesordning. I udvalgsbetænkningen, FT 1974/75, tillæg B, sp. 1076, opfordredes ministeren til at undersøge spørgsmålet nærmere og til at forelægge resultatet heraf for folketinget, jfr. FT 1974/75, tillæg B, sp. 6530. De bl. a. på denne baggrund tilvejebragte undersøgelser indgår som baggrundsmateriale for nærværende lovforslag og vil, således som det fremgår af de særskilte bemærkninger til lovforslagets § 43, stk. 1, 2 og 4, også blive benyttet i forbindelse med overvejelserne om det nærmere indhold af godkendelsesordningen.

I en henvendelse af 30. september 1976 til folketingets udvalg om fysisk planlægning har en række foreninger og institutioner, bl. a. Danmarks Naturfredningsforening, Jagtrådet, Dansk Jagtforening, Dansk Strandjagtforening, Verdensnaturfonden, Dansk Ornithologisk Forening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Entomologisk Forening, De Samvirkende Danske Småskovforeninger m. fl., anmodet om, at der bliver taget initiativ til en forstærket beskyttelse af de mindre, våde lokaliteter under henvisning til disse områders meget store betydning for den danske flora og fauna.